

XXVIII. školsko Natjecanje iz hrvatskoga jezika

14. veljače 2023.

drugi (II.) razred

zaporka

--	--	--	--	--	--

(peteroznamenasti broj i riječ)

broj bodova:

80	
----	--

Upute natjecateljima koji ispit pišu na papiru

1. Ispit se piše 90 minuta.
2. Prije rješavanja ispita treba čitljivo i pravopisno točno ispuniti listić sa zaporkom.
3. Natjecatelj zaporku treba napisati na manju i na veću omotnicu te na prvu stranicu ispita.
4. Ispitne zadatke treba pažljivo pročitati.
5. Treba pažljivo slijediti upute u zadatku.
6. Rješenja treba upisivati kemijskom olovkom crne ili plave boje na za to predviđena mjesta. Tinta se ne smije moći obrisati.
7. Ako natjecatelj želi izmijeniti odgovor, treba ga precrtati, dopisati istom kemijskom olovkom novi odgovor te podizanjem ruke pozvati dva člana Povjerenstva koja nadziru pisanje. Oba člana trebaju odmah pred natjecateljem parafirati izmjenu odgovora. **Svaki natjecatelj smije u cijelome ispitu imati najviše tri izmjene.**
8. Odgovori ne smiju biti pisani velikim tiskanim slovima.
9. Odgovori trebaju biti pravopisno i gramatički točni.
10. Nakon završetka pisanja ispit, radni papir i manju omotnicu treba staviti u veću omotnicu, koju treba predati članu Povjerenstva.
11. Nakon objave privremene ljestvice poretka natjecatelj ima pravo uvida u ispit i pravo na pismenu žalbu.

Želimo Ti uspjeh na Natjecanju!

Školsko povjerenstvo:

1. _____
(predsjednik Školskoga povjerenstva)
2. _____
(član Školskoga povjerenstva)
3. _____
(član Školskoga povjerenstva)

1. Prepiši pisanim slovima, prema pravilima o pisanju velikoga i maloga početnog slova, dijelove rečenica u zagradama otisnute velikim tiskanim slovima.

Dana 14. lipnja 1985. sklopljen je _____
(ŠENGENSKI SPORAZUM). Brojne države _____
(EUROPSKE UNIJE) danas imaju _____
(ŠENGENSKI VIZNI REŽIM). Nedavno im se priključila i
_____ (REPUBLIKA HRVATSKA).
Istodobno, u _____ (LIJEPOJ NAŠOJ) _____
(EURO) je postao sredstvo plaćanja.

6	
---	--

2. Upiši *i*/*je* u skladu s pravopisnim pravilima.

- a) Nitko to ne bi sv____sno učinio.
- b) Pala je u nesv____st.
- c) Sada je osv____šten.
- d) Podsv____sno je razmišljala o tome.
- e) Je li sv____sniji od nje?

5	
---	--

11	
----	--

3. Napiši riječi iz zagrada u odgovarajućemu padežu.

a) Nema _____ (Miki).

b) Teško mu je pjevati pred _____ (žiri).

c) Doći će bez _____ (Andrea).

4. Odredi vrstu podcrtanim riječima.

Hej, gledaš li rado komedije u našemu kinu?

a) hej – _____

b) li – _____

c) rado – _____

d) u – _____

e) našem – _____

3	
---	--

5	
---	--

8	
---	--

5. Odredi padeže podcrtanim riječima.

Promatra tužan izraz lica svojega susjeda. Nikako ga ne može povezati s licem protivnika.

a) izraz – _____

b) svojega – _____

c) ga – _____

d) licem – _____

e) protivnika – _____

5	
---	--

6. Preoblikuj sljedeću rečenicu prema pravilima o stilski neobilježenome redu riječi u rečenici.

Goleme su bile brige njegove.

1	
---	--

6	
---	--

7. Odredi glagolski oblik i gramatičke kategorije (lice i broj) podcrtanim glagolima iz teksta.

Jedan brijeg već tri dana leži odronjen i nitko

nema snage da mu pristupi.

Samo ću ja, tankim prstima, prekapati njegove

rane da bih se razbolio

i da bih uništio tu prokletu želju koja hoće

da joj se divi...

Otvorite se, potpune praznine, kažem praznine jer

nemam riječi za stvari bez imena.

(prema: S. Mihalić, *Put u nepostojanje*)

	glagolski oblik	gramatičke kategorije (lice i broj)
pristupi		
ću prekapati		
bih uništio		
hoće		
otvorite se		

5	
----------	--

5	
----------	--

8. Napiši izraz i sadržaj riječi *kiša*.

a) izraz: _____

b) sadržaj: _____

2	
---	--

9. Napiši jednu rečenicu u kojoj ćeš riječ *provala* upotrijebiti u denotativnome značenju i jednu u kojoj ćeš riječ *provala* upotrijebiti u konotativnome značenju.

a) rečenica s denotativnim značenjem riječi *provala*

b) rečenica s konotativnim značenjem riječi *provala*

2	
---	--

4	
---	--

10. Upiši zareze u rečenice tako da budu napisane u skladu s pravilima hrvatskoga standardnog jezika.

a) Petre Mladene jeste li gledali nogometne utakmice tijekom prosinca odnosno dvanaestoga mjeseca?

b) Budući da sam bio jako rastresen bolje bi bilo da sam utakmice gledao s prijateljima nego sam kod kuće.

c) Zbog iznimnoga uzbuđenja i iščekivanja pobjede završnu nogometnu utakmicu gledali smo na Korzu našoj glavnoj gradskoj šetnici.

d) Pitala me hoću li se ako pobijedimo pridružiti slavlju.

e) Iščekujući pobjedu svoje momčadi navijači su glasno pjevali navijačke pjesme tijekom cijele utakmice.

5	
---	--

11. Koje su glasovne promjene provedene u podcrtanim riječima u sljedećim rečenicama?

a) Pogledaj mu trbušinu! _____

b) Zar se u kutu sobe zaista nalaze pauci? _____

c) Primijetio sam da je ovo najtvrdja sjedalica u dvorani. _____

3	
---	--

8	
---	--

12. Napiši antonime navedenih riječi.

a) nenaglasnica – _____

b) prednaglasnica – _____

c) manjinski (jezik) – _____

d) pismen (čovjek) – _____

4	
---	--

13. Odredi jesu li podcrtani leksemi u sljedećim rečenicama arhaizmi ili historizmi.

a) On je bio feudalac. _____

b) Dažd je stara riječ za kišu. _____

c) Nekad smo u trgovini kupovali dinarima. _____

d) Prem je isto što i premda. _____

e) Haran znači 'čestit'. _____

5	
---	--

9	
---	--

14. Koja glasovna promjena nije provedena u primjeru iz kajkavskoga narječja:
vrag – vragi?

1	
---	--

15. Kojoj je skupini leksema prema kriteriju vremenske raslojenosti leksika pripadala riječ *županija* u hrvatskome jeziku 90-ih godina 20. stoljeća?

Županija označuje teritorijalnu i upravnu jedinicu koja je postojala u hrvatskoj prošlosti. U socijalističkoj Jugoslaviji nije bilo županijskoga sustava. Odlučeno je da će biti obnovljen uspostavom Republike Hrvatske.

1	
---	--

16. Ispiši dva imenička atributa iz navedenih rečenica.

Naši učenici neprestano postižu uspjehe na međunarodnim natjecanjima u znanju. U prosincu su nagrađeni na Međunarodnoj prirodoslovnoj olimpijadi mladih.

2	
---	--

4	
---	--

17. Zaokruži slovo uz rečenicu koja nije nezavisnosložena.

- a) Niti ću ti dati svoj recept za kolač niti te pozvati da ga kušaš.
- b) Otići ćemo u Opatiju ili ćemo ostati kod kuće.
- c) Sve ću ti ispričati ako brzo dođeš k meni.
- d) Čekali smo ih dugo, ali nitko nije došao.

1	
---	--

18. Zaokruži slovo uz rečenicu u kojoj se radnja druge surečenice ne može dogadati istodobno s radnjom prve surečenice.

- a) Ona zamišljeno sjedi pokraj prozora i bulji u prazno.
- b) Naglo ustane i pokrije lice rukama.
- c) Promatram zvjezdano nebo i razmišljam o vječnome životu.
- d) Fran svira trubu, a Maja flautu.

1	
---	--

19. Zamijeni podcrtane arhaizme standardnojezičnim leksemima.

- a) Štioče dragi, ove ti retke posvećujem. _____
- b) Nigdar ni bilo lipjih ruž. _____
- c) Vile su tančace izvodile. _____

3	
---	--

5	
---	--

20. Odredi vrstu rečenice prema sastavu.

a) Moji su prijatelji izrazito zabavni.

b) Gledam film koji je zanimljiv.

c) Dok razmišljam o ljetovanju, slušam zabavnu melodiju.

d) Obožavam trčanje ovom prekrasnom stazom u hladovini.

4	
---	--

21. Oblikuj nezavisnosložene rečenice prema sljedećim uputama.

a) Oblikuj rastavnu rečenicu od ishodišnih.

Marina je prepisivala na ispitu. Ana laže.

b) Oblikuj suprotnu rečenicu od ishodišnih.

Ivica je hrabar. Petar je strašljiv.

2	
---	--

6	
---	--

22. Odredi kojemu funkcionalnom stilu hrvatskoga standardnog jezika pripada svaki od sljedećih primjera.

a) Izmjenama i dopunama članka 107. stavka 9. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (*Narodne novine*, br. 68/18) propisana je obveza donošenja Pravilnika o načinu i postupku zapošljavanja u školskim ustanovama.

b) Ovim ćemo radom nastojati dokazati kako navedeni pjesnik zaslužuje istaknuto mjesto u hrvatskome književnom kanonu.

c) „Na njima kožusi, kapice i opančići crveni kao plamenovi, kosa i brada sivi kao pepeo, a oči žarke kao živi ugljen. Izlazi njih sve više i više iz plamena, svaka luč po jednog daje.” (Ivana Brlić-Mažuranić, *Šuma Striborova*)

d) Dana 28. prosinca učenici poznate splitske škole organizirali su druženje sa svojim sugrađanima. Tom smo prigodom razgovarali s njihovim nastavnicima koji su nam odlučili dati izjavu.

e) Moj frend je pravi maher za popravljanje veš-mašina.

5	
---	--

5	
---	--

23. Preoblikuj sljedeće rečenice u skladu s pravilima o položaju zanaglasnica u hrvatskome standardnom jeziku i stilski neobilježenome redu riječi.

a) Ana Marić je razmišljala o funkcionalnoj raslojenosti leksika.

b) *Hrvatsku školsku gramatiku* Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje je objavio.

c) Možeš li ga mi popraviti do sutra?

d) Marko Marulić pisao je čakavskim, a Juraj je Habelić kajkavskim pisao narječjem.

e) Moja dobra prijateljica je objasnila što su čakavizmi.

f) Moja majka i ja smo se odlučile za putovanje u Provansu.

6	
---	--

6	
---	--

24. Prepiši pismo pisanim slovima tako da bude napisano u skladu s normama hrvatskoga standardnog jezika.

ZAINTERESIRAN SAM ZA TRODNEVNI BORAVAK U VAŠEMU HOTELU
OD 14. – 17. LIPNJA OVE GODINE. DA LI IMATE SLOBODNIH MJESTA U
NAVEDENOME RAZDOBLJU

SRDAČAN POZDRAV

MARIN JOSIP MARINović

P. S. POVEO BI SUPRUGU

Poštovana gospođo Jurić,

3	
---	--

3	
---	--